

umhvørvisstovan

Umhvørvisgóðkenning

Navn á virki við góðkenning:	
Tórshavnar Havn	
Bústaður hjá virki:	
Eystarabryggja, Tórshavn	
Galdandi fyri virksemini:	
At reka grótbrot á Glyvursnesi í sambandi við útbygging av Tórshavnar havn	
Matr. nr.:	V-tal:
2a í Kirkjubø	330256
Mál nr.:	Galdandi frá:
16/00033-17	10-08-2016

Argir hin 2. august 2016

Suni Petersen, deildarleiðari

Ingvarð Fjallstein, umhvørvisviðgeri

Innihaldsyvirlit

1	Umsóknin	3
2	Góðkenning og heimild	3
3	Lýsing av virkseminum.....	3
4	Lýsing av umhvørvisviðurskiftum	4
5	Málsviðgerð	4
6	Góðkenningartreytir	5
6.1	Almennar treytir.....	5
6.2	Innrætting og rakstur	6
6.3	Goymslur og serøki.....	6
6.4	Spillvatn og regnvatn.....	7
6.5	Útlát til luft	7
6.6	Óljóð, ristingar, geislingar og ljós	8
6.7	Burturkast.....	9
6.8	Tilbúgving móti dálking vegna óhapp	9
6.9	Avrigging.....	9
6.10	Innaneftirlit og umhvørvisstýrisskipan.....	10
6.11	Rakstarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing	12
7	Kæruvegleiðing	12
F1	Lýsing av virkseminum.....	13
F2	Lýsing av umhvørvisviðurskiftum	15
F2.1	Framleiðsla og flutningur av gróti	15
F2.2	Goymslur og serøki.....	16
F2.3	Spillivatn og regnvatn.....	16
F2.4	Útlát til luft	17
F2.5	Óljóð, ristingar, geislingar og ljós	17
F2.6	Burturkast.....	17

1 Umsóknin

Umhvørvisstovan fekk hin 13. januar 2016 umsókn frá Tórshavnar havn um umhvørvisgóðkenning at reka grótbrot á Glyvursnesi. Harafturat fekk Umhvørvisstovan fleiri lýsingar um umsóknina 12. februar 2016 og eftir fund um uppskot til umhvørvisgóðkenning hin 9. mai 2016.

Av tí at ætlaða grótbrotið er í beinleiðis framhaldi av gamla grótbrotinum á staðnum og at gamla grótbrotið verður brúkt til goymslu og skiljing av gróti og annað, verður gamla grótbrotið roknað sum partur av hesi góðkenning.

2 Góðkenning og heimild

Henda umhvørvisgóðkenning av Grótbroti hjá Tórshavnar havn, á matr. nr. 2a í Kirkjubø, er givin við heimild í § 29 í lógtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, og § 1, nr. 4 í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994 um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna, við seinni broytingum.

Í fylgiskjali til lógina eru grótbrot í bólki B, nr. 2. Hesi virki eru fevnd av kapittul 5 í lógini, og skulu tí hava umhvørvisgóðkenning.

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyrirbyggja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og at fyrirbyggja og avmarka heilsuskaðar og ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

Góðkenningin fevnir um arbeiðið hjá Tórshavnar havn, og møguligum undirveitarum hennara, at reka grótbrot á Glyvursnesi og alt viðkomandi virksemi, sum fer fram í nýggja grótbrotinum, gamla grótbrotinum og annars á hjálleggjandi arbeiðsøkjum. Í treytunum niðanfyri merkir Tórshavnar havn: Tórshavnar havn ella undirveitarar hennara.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóggávu.

3 Lýsing av virkseminum

Tórshavnar havn søkir um umhvørvisgóðkenning um at víðka grótbrotið á Glyvursnesi. Talan er um víðka verandi grótbrot umleið 500 metur suðureftir. Breiddin verður umleið 180 metur eystur og vestur, so víddin verður umleið 82.000 m². Roknað verður við at bróta 2,4 mió. m³ í føstum tilfari, svarandi til umleið 6,5 mió. tons av leysum gróti. Miðalhæddin á grótbrotinum verður umleið 30 metrar.

Endamálið við virkseminum er at framleiða grót til at víðka eystara havnarlagið í Tórshavnar havn. Byggitíðin er frá miðskeiðis í 2016 til út í endan á 2019.

Sí annars Fylgiskjal 1.

4 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Í viðgerðini av umhvørvisviðurskiftunum er mest dentur lagdur á at minka um útlát av dusti, olju-leivdum, kemikalium og larmi frá rakstrinum, og at minkan um árin frá óhappum.

Grótbrotið á Glyvursnesi er á matr. nr. 2a í Kirkjubø millum 50 og 90 metur hædd. Metingin av umhvørvisviðurskiftum er grundað á, at grótbrotið fer at framleiða upp til 3 mió. tons av gróti um árið í trý ár.

Sí annars Fylgiskjal 2.

5 Málsviðgerð

Í viðgerðini av umsóknini og til áseting av treytum er m. a. hetta tilfar nýtt:

- Umsókn um umhvørvisgóðkenning, dagfest 13-01-2016 og ískoytisupplýsingar
- Luftvejledningen, Miljøstyrelsen, Nr.2 2001
- Sikker sprengning i dagen, Norsk forening for fjellsprengningsteknikk, Teknisk rapport 03
- Støveksponering ved sprengning i dagen, STMI, 3-2015
- Forskrift om begrensnings av forurensning, FOR 2004-06-01 nr 931, Kap. 30

Í málsviðgerðini er serligur dentur lagdur á:

- at dálkandi evni ikki verða leidd út í áirnar niðan fyri Grótbrotið
- at ampar av dusti vera so smáir sum gjørligt
- at vandin fyri óhappum, sum kunnu hava dálking við sær, verður minkaður mest møguligt
- at mannagongdir at fyribygja dálkandi óhappum skulu vera tøk.
- at útgerð til handfarin av dálkandi óhappum skal vera tøk.

Uppskot til umhvørvisgóðkenning varð sent til Tórshavnar havn og Tórshavnar kommunu til hoyringar tann 3. Juni 2016. Tórshavnar havn hevur havt uppskot til umhvørvisgóðkenning til viðmerkingar frammanundan. Fyrsta uppskotið verð sent til viðmerkingar 8. apríl 2016, men á fundi um uppskotið 9. mai 2016 komu so mikið nógvir nýggir upplýsingar fram, at neyðugt var at gera munandi broytingar. Nýtt uppskot varð sent Tórshavnar havn 27. mai 2016, og svar við smærri viðmerkingum kom 31. mai 2016. Hesar vórðu í høvuðsheitum tiknar til eftirtektar.

Tórshavnar kommuna hevði ongar viðmerking til hoyringsskrivið.

Umhvørvisgóðkenningin er givin við niðanfyri nevndu treytum.

6 Góðkenningartreytir

6.1 Almennar treytir

- 6.1.1 Hendan umhvørvisgóðkenning, við møguligum broytingum og dagføringum, skal altíð vera á virkinum, og skulu øll viðkomandi starvsfólk kenna innihaldið og krøvini í góðkenningini.
- 6.1.2 Allar sýnistøkur og kanningar v.m., sum verða kravdar í umhvørvisgóðkenningini, skulu gerast av óheftum stovni ella felag, sum hevur førleika og útgerð at gera arbeiðini.
- 6.1.3 Tórshavnar havn rindar fyri allar sýnistøkur, kanningar og metingar av úrslitum.
- 6.1.4 Virkseimið má ikki víðkast ella broytast rakstrarliga á ein hátt, ið nertir við dálkingarviðurskifti virkisins, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa broyting.
- 6.1.5 Um virki skiftir eigara, broytir navn ella verður tikið av, skal Umhvørvisstovan hava boð um hetta.
- 6.1.6 Um virkseimið steðgar fyribils, skal tilfar og útgerð uttandura antin tryggjast soleiðis, at tey ikki eru til ampa fyri umhvørvið ella beinast burtur. Harafturat skal Tórshavnar havn tryggja at olja, kemikalii ella annað ikki kunnu verða til ampa ella kunna dálka umhvørvið meðan virkið liggur stilt.
- 6.1.7 Heldur virkseimið uppat, skal Umhvørvisstovan hava boð um hetta í minsta lagi trýggjar mánaðir frammanundan at virkseimið steðgar, við eini ætlan um, hvussu virkið verður riggað av, umframt at treytirnar í 6.1.6 verða settar í verk so skjótt sum gjørligt.
- 6.1.8 Allar treytir eru eisini galdandi fyri virkseimi hjá undirveitarum, meðan teir arbeiða á staðnum.
- 6.1.9 Umhvørvisstovan hevur eftirlit við virkinum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini.
- 6.1.10 Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóg.
- 6.1.11 Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin, kunnu ikki gevast onnur boð ella forboð enn ásett í hesi góðkenning, uttan so at:
- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarskaðáárin.
  - dálkingin elvir til umhvørvislig skaðáárin, ið ikki kundu síggjast frammanundan, tá ið góðkenningin varð givin.
  - dálkingin í aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir.
  - ampar verða av virkseminum, sum ikki kundu síggjast tá góðkenningin varð givin.

- 6.1.12 Tá ið meira enn 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, kann Umhvørvisstovan broyta treytirnar í góðkenningini, tá ið tað er umhvørvisliga grundað ella um minni dálkandi framleiðsluhættir ella betri reinsingarhættir eru komnir fram.

6.2 Innrætting og rakstur

- 6.2.1 Grótbrotið skal skipast og rekast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.
- 6.2.2 Ávaringarband í ein meturs hædd verður sett fram við brottromini, meðan arbeitt verður.
- 6.2.3 Tórshavnar havn skal leggja dent á at brúka hóskaði og framkomna tøkni til boring, spreinging og knúsing av gróti, so ampar av dusti uttanfyri grótbrotið verða so smáir sum gjørligt.
- 6.2.4 Miðast skal eftir, at grótbrotið er so lítið sjónligt í umhvørvinum sum gjørligt.
- 6.2.5 Fyribilsbryggja skal gerast so avmarkandi og til so lítlan ampa fyri umhvørvið á staðnum sum møguligt.
- 6.2.6 Arbeiði, har vandi er fyri spili av dálkandi ella vandamiklum evnum, skulu gerast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.

6.3 Goymslur og serøki

- 6.3.1 Ongin goymsla til dieselolju skal vera á økinum.
- 6.3.2 Øki, har olja verður fylt á maskinur ella spreingievni verður blandað, skulu verða gjørd úr oljutøttum tilfari, soleiðis at møguligt oljuspill verður hildið aftur á økinum ella í tanga.
- 6.3.3 Eftirlit skal vera við, tá olja verður fylt á maskinur, og minst ein ávaringarskipan móti ovfylling skal vera virkin.
- 6.3.4 Kemikalii, nýtsluevni, tilsetingarevni og reingerðarevni skulu goymast soleiðis, at óviðkomandi ikki hava atgongd til goymslurnar
- 6.3.5 Spill í sambandi við áfylling og tøming av tangum, lekar ella óhapp við kemikalii, dálkandi nýtsluevnum ella tilsetingarevnum skulu haldast aftur í hóskaði skipan, sum tolir nevndu evni.
- 6.3.6 Hóskaði absorbentar skulu altíð vera tørkir á økinum í hóskaðum nøgdum.
- 6.3.7 Flótandi og fóst evni skulu goymast í ílótum, sum hóska til endamálið, t.d. UN góðkend, og sum eru merkt soleiðis, at tað sæst, hvat er í.
- 6.3.8 Ílót, har kemikalii hava verið í, skulu burturbeinast sum serliga dálkandi burturkast.

6.4 Spillvatn og regnvatn

- 6.4.1 Omanávatn frá haganum omanfyri gamla og nýggja grótbrotið skal verða veitt burtur omanfyri økið, um tað letur seg gera.
- 6.4.2 Spillvatn frá grótbrotinum skal leiðast ígjøgnum botnfellingarbrunn ella aðra reinsiskipan, áðrenn tað verður veitt av økinum.
- 6.4.3 Einkí frárenningarvatn má bera brá av olju ella aðrari dálking.
- 6.4.4 Sýnistøkubrunnur, ið ger tað møguligt at taka sýni av reinsaða spillvatninum, skal vera eftir hvørja einstaka reinsiskipan.

- 6.4.5 Markvirði fyri spillvatn eru:

Evni	Markvirðið	Kanningarháttur
Botnfelt evni	10 ml/L	DS 233
Suspenderað evni	300 mg/L	DS 207
Mineralsk olja	50 mg/L	DS/R 208
pH	6-9	

- 6.4.6 Spill av dálkandi evnum skal takast upp við hóskaði útgerð ella absorbentum beinanvegin og beinast burtur á rættan hátt.
- 6.4.7 Spillvatn frá virkseminum skal leiðast út á sjógv, har rákið førir spillvatnið úr landi, og har vatnskiftið áhaldandi er so stórt, at útleiðingar hvørki elva til uppsavnan av evnum og tilfari, til slóðir í sjónum ella til aðrar broytingar í umhvørvinum.
- 6.4.8 Munnin á spillvatnsútleiðingini skal í minsta lagi verða ein metur undir størstu fjøru. Ber hetta ikki til vegna brim, skal spillvatnsleiðingin leggjast so langt oman at sjóvarmálanum sum tað er tekniskt gjørligt og fíggarliga ráðiligt. Tórshavnar havn kannar møguleikan fyri at hava tvær støður, ávikavist í summarhálvárinum og vetrarhálvárnunum.
- 6.4.9 Elvir spillvatnsútleiðing til uppsavning av evnum og tilfari í sjóarmála ella á botni, til slóðir í sjónum ella til aðrar broytingar í umhvørvinum, skulu bætandi atgerðir fremjast, so sum økt reinsing. Umhvörvisstovan skal kunnast um ætlaðar atgerðir.
- 6.4.10 Talið av útleiðingum út á sjógv skal vera so lágt sum gjørligt.

6.5 Útlát til luft

- 6.5.1 Virkseimið má ikki hava ampar við sær av dusti ella royki uttan fyri øki virkisins.
- 6.5.2 Miðast skal eftir at hava so lágt útlát av dusti frá boring, spreinging, skiljing og flutningi av gróti sum gjørligt.

6.5.3 Markvirðið fyri dust hjá næsta granna ella granna, sum er meira útsettur, eru:

Evni	B-virði	Niðurfal
Dust	0,08 mg/m ³	5 g/m ² /30 dagar

6.6 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

6.6.1 Alt virksemið skal fara fram soleiðis, at tað í minst møguligan mun hevur við sær ampar av óljóði, ristingum, ljósi ella geislingum.

6.6.2 Ískoytið frá virkseminum og beinleiðis avleiddum virksemið til óljóðtyngdina við næsta grannamark, má ikki fara upp um niðanfyri standandi mørk:

Dagur	Klokkutíð	Tímar	Øki 1 dB(A)	Øki 2 dB(A)	Øki 3 dB(A)	Øki 4 dB(A)
Mánadag til fríggjadag	06-18	8	70	60	55	45
Leygardag	06-14	7	70	60	55	45
Leygardag	14-18	4	70	60	45	40
Sunnu- og halgidagar	06-18	8	70	60	45	40
Allar dagar	18-22	1	70	60	45	40
Allar dagar	22-06	0,5	70	60	40	35
Hámarksvirði	22-06				55	50

Óljóðtyngdin: Ljóð, mált sum tað orkujavnaða, A-vigaða ljóðtrýststøði í dB(A) við næsta grannamark

Tímar: Tíðarbil við hægsta miðal dB(A)

Øki 1: Vinnuøki, har larmandi virksemi kann fara fram

Øki 2: Vinnuøki, har minni larmandi virksemi kann fara fram

Øki 3: Blandað bústaðar- og Miðstaðarøki

Øki 4: Bústaðarøki

6.6.3 Í tíðarskeiðinum kl. 22-07 kann óljóð (løtuvirði) í bústaðarøkjum (øki 3 og 4) í mesta lagi fara 15 dB(A) upp um omanfyrinevndu markvirði.

6.6.4 Markvirði fyri ristingar er:

Øki	Tíðarskeið	L _{aw} , dB*
Í bústøðum	18.00 – 07.00	75
Í bústøðum	07.00 – 18.00	80
Á skrivstovum, skúlum .o l.	-	80
Á vinnuøkjum	-	85

*) Vigað acceleratiónsstøði, L_{aw}, dB

6.6.5 Nýtsla av ljósum má ikki vera til ampa fyri umhvørvið.

6.7 Burturkast

- 6.7.1 Alt burturkast frá virkseminum í grótbrotinum hjá Tórshavnar havn skal handfarast og skiljast í samsvari við Kunngerð um burturkast¹ og galdandi reglum hjá móttakara.
- 6.7.2 Alt burturkast skal latast virki, sum hevur umhvørvisgóðkenning til at taka ímóti burturkasti og viðgera tað.
- 6.7.3 Burturkast skal altíð goymast í hóskaði ílótum ella bingjum, og ikki vera ampa ella elva til dálking.
- 6.7.4 Serliga dálkaði burturkast skal skiljast og handfarast sambært galdandi reglum og goymast í týðiliga merktum hóskaði ílótum, t.d. UN-góðkendum ílótum.
- 6.7.5 Ílót við serliga dálkaði burturkasti skulu vera tørt og standa á einum sjálvstøðugum og avbyrgdum tøttum øki samsvarandi kap. 6.3.
- 6.7.6 Bingjur, ílót og burturkast, sum ikki kann vera í ílótum, skulu vera sett og tryggja soleiðis, at tey ikki fúka í vindi.

6.8 Tilbúgving móti dálking vegna óhapp

- 6.8.1 Tórshavnar havn skal hava eina tilbúgvingarætlan fyri virkseimið í grótbrotinum við mannagongdum at fyrbyrgja dálkaði óhappum og við mannagongdum at steðga ella avmarka útláti á rættan og skjótan hátt, um óhapp skuldi hent.
- 6.8.2 Tórshavnar havn skal meta um tørvin at kunna næsta grannalagið at grótbrotinum um óljóð og ristingar, áðrenn byrjað verður at spreingja.
- 6.8.3 Henda dálkaði óhapp skulu tiltøk beinanvegin setast í verk til at avmarka møguligar fylgjur og at taka dálkaði tilfar upp.
- 6.8.4 Umhvørvisstovan² skal hava boð um óhapp, sum hava brádliga økta dálking við sær. Eisini skal ein frágreiðing um orsök, tiltøk til at basa og taka upp eftir bráðfeingis dálking og tiltøk, sum eru sett í verk fyri at tryggja, at líknandi óhapp ikki kemur fyri aftur, sendast Umhvørvisstovuni.

6.9 Avrigging

- 6.9.1 Botnurin í grótbrotunum verður javnaður, soleiðis at hyljar, sum kunnu vera til vanda fyri fólk og fæ, ikki standa inni á økinum.
- 6.9.2 Regnvatn verður leitt í verandi lókir.
- 6.9.3 Benistromin verður hampað, og leyst tilfar so vítt gjørligt reinsað úr beninum.
- 6.9.4 Hegn, ein metur høgt, verður sett fram við tromini.

¹ Kunngerð nr. 147 frá 19. oktober 1995 um burturkast, broytt við kunngerð nr. 90 frá 28. september 2007.

² Um dálkingaróhapp førir til, at dálkaði evni fer út um virkisøkið, skal í minsta lagi lógreglan og møguliga MRCC (um olja fer á sjógv) hava boð um tað.

- 6.9.5 Avlopstilfar, sum grót og mold, verður savnað í rúgvur ella gagnnýtt á hóskaði hátt í samráð við viðkomandi myndugleika og festara
- 6.9.6 Fyribilsbryggja og omankoyring til bryggjuna verður tikin upp aftur til umleið 5 metur niðan um upprunaligu bakkatromina. Fjøra og bakki verða sett í so upprunaligan stand, sum gjørligt.
- 6.9.7 Treytirnar 6.9.1 til 6.9.6 skulu vera loknar í seinasta lagi trýggjar mánaðir eftir, at liðugt er at føra grót til Tórshavnar havn í sambandi við omanfyri nevndu verkætlan.

6.10 Innaneftirlit og umhvørvisstýrisskipan

- 6.10.1 Tórshavnar havn skal altíð tryggja sær, at treytirnar í hesi góðkenning verða hildnar, um neyðugt við at gera egnar mátingar og skrásetingar.

Útgerð

- 6.10.2 Tórshavnar havn skal halda boriútgerð og grótknússarar við líka, so at útlát av dusti verður so lítið sum gjørligt.
- 6.10.3 Tórshavnar havn skal halda alla útgerð við líka, soleiðis at útlát av olju verður so lítið sum gjørligt.
- 6.10.4 Tórshavnar havn skal hava regluligt eftirlit við og viðlíkahald av reinsiskipanum og uppsamlingarbrunnum, so hesi virka sambært forskriftunum. Nevndu eftirlit skulu gerast eftir tørvi og í minsta lagi einaferð um árið.
- 6.10.5 Skipanirnar til at reinsa spillvatn skulu tømast eftir tørvi og minst einaferð um árið, og nøgdin av botnfellingartilfarið verður skrásett í rakstrardagbók.

Spillvatn

- 6.10.6 Tórshavnar havn skal taka spillvatnssýni úr sýnistøkubrunni fyri hvørja reinsiskipan sær, fyra ferðir um árið, fyrstu ferð í fyrsta mánaði framleiðsla er, eftir at umhvørvisgóðkenningin er komin í gildið.
- 6.10.7 Tórshavnar havn skal hava skil á, hvussu nógv spillvatn av hvørjum slag verður leitt út frá virkseminum um árið.
- 6.10.8 Um Tórshavnar havn metir, at onnur dálkandi evni kunnu vera í spillvatninum enn tey, sum eru nevnd í 6.4.5, hevur virkið skyldu til at kanna hesi og boða Umhvørvisstovuni frá úrslitunum í seinasta lagi ein mánað eftir at kanningin er tøk.
- 6.10.9 Um virkseimið heldur fram, eftir at trý ár eru farin, verður støða tikin til, um kanningartítleikin verður broyttur ella onnur átøk skulu gerast.

Dust

- 6.10.10 Um ampar ella heilsuvandi eru av dusti frá virkseminum í grótbrotinum, skal Tórshavnar havn seta tiltøk í verk til tess at minka um amparnar.
- 6.10.11 Umhvørvisstovan kann krevja, at Tórshavnar havn ger kanningar til tess at staðfesta, at markvirðini í pkt. 6.5.3 verða hildin.

Óljóð og ristingar

- 6.10.12 Um ampar eru av óljóði ella ristingum frá virkseminum í grótbrotinum, skal Tórshavnar havn seta tiltøk í verk til tess at minka um amparnar.
- 6.10.13 Umhvørvisstovan kann krevja, at Tórshavnar havn ger kanningar til tess at staðfesta, at markvirðini í pkt. 6.6.2 og 6.6.4 verða hildnar.

Kanningar og frágreiðingar

- 6.10.14 Minst einaferð um árið skal Tórshavnar havn boða Umhvørvisstovuni frá um sýnistøku. Hetta skal gerast í seinasta lagi tríggjar arbeiðsdagar frammanundan.
- 6.10.15 Umhvørvisstovan kann krevja, at virkið skjalprógvar, at treytirnar um óljóð, ristingar og ljós verða hildnar.
- 6.10.16 Allar kanningar skulu gerast, meðan virksemini er so nógv sum gjørligt.
- 6.10.17 Tórshavnar havn eftirmetir skrivliga øll innaneftirlit og allar kanningar.
- 6.10.18 Mannagongdir, rakstrarskrásetingar, kanningarúrslit og frágreiðingar skulu goymast í fimm ár og vera atkomuligar hjá eftirlitsmyndugleikanum.
- 6.10.19 Umhvørvisstovan kann krevja, at Tórshavnar havn ger serligar kanningar ella mátingar um ábending er um serliga dálking ella fyri at meta um møgulig dálkingarárin frá virkinum.
- 6.10.20 Tórshavnar havn kunnar Umhvørvisstovuna um niðurstøðurnar í øllum omanfyrynevndu kanningum og frágreiðingum í minsta lagi einaferð um árið.
- 6.10.21 Um ein kanning ella frágreiðing vísir, at Tórshavnar havn ikki heldur ásetingarnar í hesi góðkenning, skal Tórshavnar havn í seinasta lagi eina viku eftir at tílík kanning ella frágreiðing er fingin til vega, senda Umhvørvisstovuni avrit av kanning ella frágreiðing, og í seinasta lagi ein mánað eftir at kanning ella frágreiðing er fingin til vega, senda Umhvørvisstovuni ætlan við bótandi atgerðum.

Umhvørvisstýriskipan

- 6.10.22 Tórshavnar havn skal seta í verk eina umhvørvisstýriskipan, sum hevur mannagongdir til stýring av virksemini, dálkingaravmarkandi tiltøkum, viðlíkahaldi, skráseting o.a

- 6.10.23 Um umhvørvisstýriskipanin ikki verður skoðað av óheftum persóni ella virki, skal Tórshavnar havn tryggja, at skipanin verður eftirmett í minsta lagi einaferð um árið.
- 6.10.24 Umhvørvistovan kann krevja avrit at umhvørvisstýriskipanini.

6.11 Rakstarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing

- 6.11.1 Virkið skal skráseta hesar upplýsingar:
- Framleiðslu av gróti í Grótbrotinum í tonsum
  - Nýtsla av spreingievni í tonsum
  - Nøgd av burturkasti frá framleiðsluni og móttakari
  - Spillvatnsnøgdir í rúmmetrum
  - Tøming av reinsiskipanum til spillvatn
  - Kanningarúrslit frá útláti av spillvatni
  - Rakstrartrupulleikar/óhapp
  - Onnur viðurskifti av umhvørvisligum týðningi
- 6.11.2 Eftirlitsmyndugleikin skal til eina og hvørja tíð kunna síggja rakstrarskrásetingarnar, sum skulu goymast í 5 ár.
- 6.11.3 Tórshavnar havn skal á hvørjum ári gera eina umhvørvisfrágreiðing við:
- uppgerð av rakstrarskrásetingunum og lyklatølum,
  - frágreiðing um umhvørviskanningar og umhvørvisviðurskifti við tulatingum,
  - frágreiðing um viðlíkahald, óhapp og gjørd og ætlað umhvørvistiltøk
  - árliku eftirmetingini av umhvørvisstýringini og áseting av nýggjum árligum málum og miðum.
- 6.11.4 Frágreiðingin skal sendast Umhvørvistovuni í seinasta lagi 1. mars í avloysandi árinum.

7 Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2008, kærast til landsstýrismannin við umhvørvismálum. Møgulig kæra skal sendast Umhvørvistovuni, sum síðani sendir hana til landsstýrismannin í umhvørvismálum við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er 4 vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.

Fylgiskjal 1

F1 Lýsing av virkseminum

Tórshavnar havn søkir um umhvørvisgóðkenning um at víðka grótbrotið á Glyvursnesi. Talan er um at gera eitt grótbrot, sum er umleið 180 metur eystur og vestur og 500 metur norður og suður. Víddin er 82.000 m². Roknað verður við at bróta 2,4 mió. m³ í føstum tilfari, svarandi til umleið 6,5 mió. tons av leysum gróti. Miðalhæddin á grótbrotinum verður umleið 30 metrar.

Endamálið við virkseminum er at framleiða grót til at víðka eystara havnarlagið í Tórshavnar havn. Byggitíðin frá miðskeiðis í 2016 til miðskeiðis í 2019.

Moldin verður tikin omanav og javnað út á økið omanfyri brotið eftir avtalu við Búnaðarstovuna og festaran. Hol verða borað niður í lendið við borivogni, við bori upp á 11,5 cm í tvørmáti, eitt hol fyri hvørjar 24 m². Borivognurin brúkar luft at køla borarnar og at flyta boridust upp úr holunum. Hann savnar borispønir og –dust á lendið kring boriholið.

Ammoniumnitrat emulsjón sprengievni verður brúkt til at spreingja við. Olja og ammonium-nitrat emulsjón verður tikið inn á økið, so hvørt tað er tørvur á tí. Sprengievnið verður blandað upp í tangar á tilgjørðum øki omanfyri gamla grótbrotið, og síðani koyrt á spreingistaðið. Sprongt verður einaferð um vikuna, umleið 40.000 m³ hvørja ferð. Tað mesta verður sprongt innanfyri 18 mánaðir.

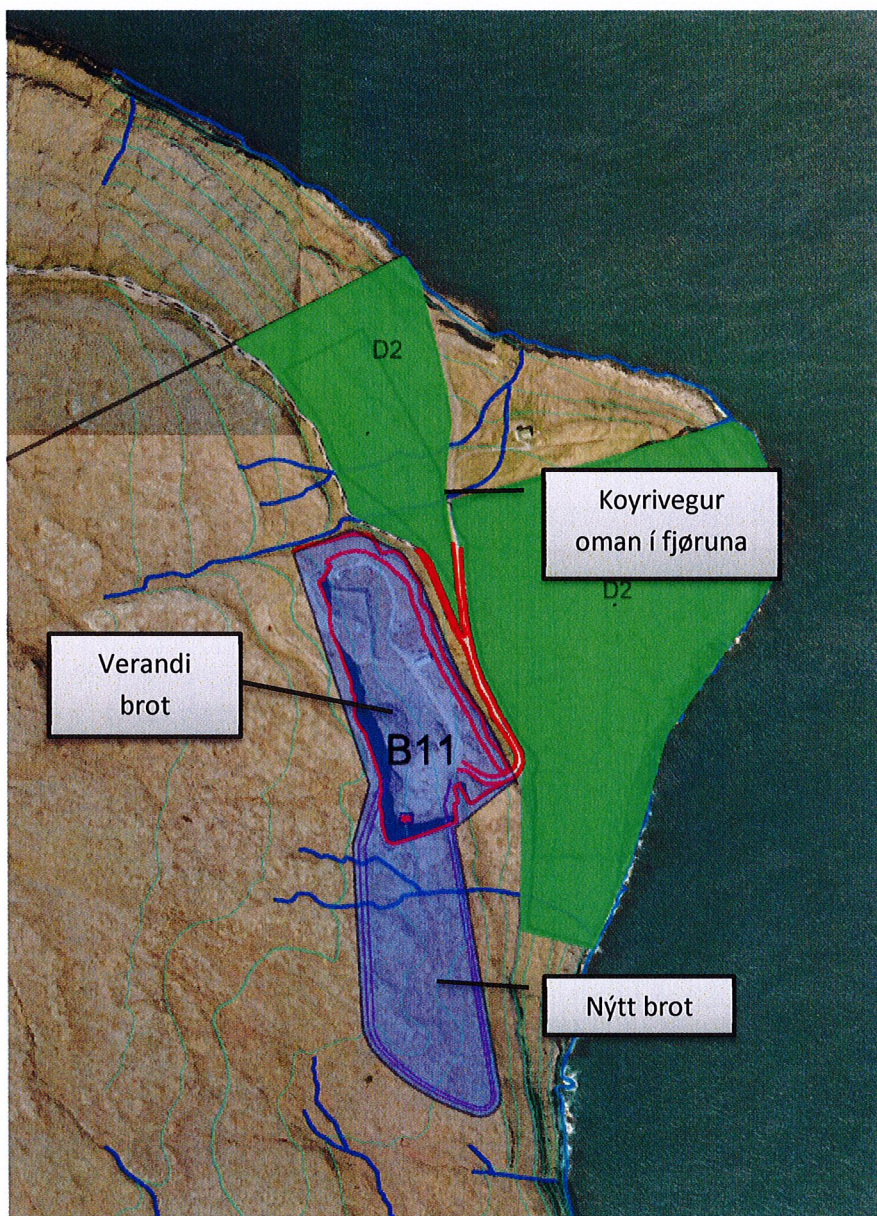
Grótið verður skilt og lastað upp í dumparar við gravimaskinum. Dumpararnir koyra grótið oman á fyribilsbryggju á norðursíðuni á Glyvursnesi, uttanfyri Gulan, har tað verður koyrt umborð á skip. Bryggjan verður 40 metrar long og bryggjukanturin verður úr stálspunsjarni. Dýpið verður fimm metrar. Fyribilsbryggjan liggur innanfyri eystara enda av aliðki A06, sum er umleið 90 metrar úr landi. Avtalað er gjørd við alifelagið um siglingarleiðir.

Eingin olju- ella kemikaliigoymsla verður á økinum. Dieselolja verður koyrd til borivogn og arbeiðsmaskinur eftir tørvi. Ein partur av gamla grótbrotinum verður brúkt til boristál og aðra útgerð.

Spillvatn frá blandiðkinum verður leitt ígjøgnum oljuúrskiljara í spillvatnleiðing. Spillvatn frá grótbrotinum inniheldur leivdir frá sprengievni, sum ammonium og nitrat, og partiklar frá boring og spreingin. Hetta verður leitt ígjøgnum ein botnfellingarbrunn við munnan á grótbrotunum og haðani í spillvatnleiðing oman á bakkan. Biðið verður um undantak at leggja spillvatnleiðing út á sjógv sunnanfyri Glyvursnes, tí økið er brimpláss. Evjan verður koyrd á góðkent tyrvingarpláss.

Meðan arbeiðið gongur, verður ávaringarband spent kring økið í ein metur hædd. Hegn, ein metur høgt, verður sett runt um grótbrotið, tá arbeiðið er liðugt. Tá verður botnurin javnaður við gróti, regnvatn verður leitt í verandi lókir, benistrom verður hampað, og leyst tilfar verður so vítt gjørligt tikið úr beninum. Avlopstilfar, sum grót og mold, verður savnað í rúgvur og møguliga brúkt í samband við uppdyrking nærhendis.

Næstu grannar er bústaðarøki á Hamrinum á Argjum, meira enn tveir km burtur.

Skitsa av verandi og komandi grótbroti. Á kortinum sæst eisini verandi omankoyring í fjøruna.

Fylgiskjal 2

F2 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Í viðgerðini av umhvørvisviðurskiftunum er mest dentur lagdur á at minka um útlát av dusti, olju-leivdum, kemikalium og larmi frá rakstrinum, og at minkan um árin frá óhappum.

Grótbrotið á Glyvursnesi er á matr. nr. 2a í Kirkjubø. Botnurin er í umleið 50 metur hædd. Sambært byggisamtyktini er økið lagt út sum grundøki 4, sum er landbúnaður, fríðki og tílíkt, men Tórshavnar kommuna hevur samtykt at broyta almennu byggisamtyktini við nýggjum umráðispart, B11: “Umráðisparturin verður lagdur til grótbrot og virkseimi, ið hevur samband við hetta”. Virkseimið liggur meira enn tveir kilometur frá næsta bústaðar- ella vinnuøki, og er ikki bundi í kommunala spillivatnsleiðing.

Metingin av umhvørvisviðurskiftum er grundað á, at grótbrotið fer at framleiða upp til 3 mió. tons av gróti um árið í upp til 3 ár.

F2.1 Framleiðsla og flutningur av gróti

Ætlanin er at bora eitt hol fyri hvørjar 24 m² og at spreingja umleið 40.000 m³ einaferð um vikuna ella umleið 60 skot í alt. Spreingievnið er gjørt burtúr ammoiumnitrat og øðrum evnum, blandað upp í vatn í olju emulsión. Emulsjónin heldur sær væl og skilir seg ikki, áðrenn sprongt verður.

Spreingibenið vendir nakað burturá næstu bústøðunum, umframt at lendið og benið í grótbrotinum kemur upp fyri næstu bústaðirnar. Mett verður at hetta minskar um amparnar av boring, spreinging, skiljing og lossing.

Eftir hvørja spreinging verður grótið skilt í støddir, áðrenn tað verður flutt oman á fyrbilsbryggjuna og umborð á flutningsskip. Bryggjan verður 40 metur long og bryggjukanturin verður úti á 5 metur dýpi, tað er umleið 40 metrar úr landi. Sambært §21 í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum skulu verkætlanir fram við strondini ella á sjónum, sum ávirka náttúru og umhvørvi munandi, ikki setast í verk uttan góðkenning. Góðkenning kann ikki veitast fyrr enn met er um avleiðingar fyri náttúru og umhvørvi.

Fyrbilsbryggjan verður lögð á sama stað, har líknandi bryggja fyrr hevur verið í sambandi við havnarútbygging í áttatiárunum og um aldaskiftið. Gamla bryggjan varð í høgðsheitum tikin upp aftur, tá arbeiðið varð liðugt. Harafturat er sprongt burtur úr lendinum innanfyri bryggjuna.

Umhvørvisstovan metir ikki, at ætlaða fyrbilsbryggjan hevur munandi árin á náttúru og umhvørvi, tí bryggjulongdin er 40 metur fram við strondini, og umleið 40 metur út úr sjóvarmálanum, á einum øki, sum er órógvað frammanundan. Sambært treytum í hesi góðkenning verður bryggjan tikin upp aftur og økið hampað, tá arbeiðið er liðugt. Umhvørvisstovan hevur tí, sambært § 21, stk. 4 í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum, tikið avgerð um, at tað ikki er neyðugt við góðkenning sambært § 21, stk. 1 og tilhoyrandi árin smeting sambært § 21, stk. 2.

Treytir verða settar til blandistøð til spreingievni og fyribilsbryggju.

F2.2 Goymslur og serøki

Hvørki ammonium-nitrat, oljuemulsjón ella olja til maskinur ella spreingievni verða goymd á arbeiðsøkinum. Tangabilur kemur við olju eftir tørvi og fyllir á maskinurnar beinleiðis. Spreingievnið úr ammoniumnitrat og oljuemulsjón verður gjørt liðugt á blandiðkinum omanfyri grótbrotini. Økið er gjørt við fóstum undirlagið og savnandi frárenslid við oljuskiljara.

Møguleiki er fyri oljuspilli, tá fyllt verður á maskinur, og tá spreingievnið verður blandað, og tí verða krøv sett til, at áfyllingarøkið og blandingarøkið verða gjørd soleiðis, at tað kann halda oljunøgðini aftur, svarandi til eina áfylling ella spreingiløðing. Av tí at hvør spreinging er lutfalsliga stór, verða lutfalsliga fáar blandingar, og harvið færri møguleikar fyri spilli í sambandi við blanding.

Treytir verða settar til lendið, har fyllt verður á maskinur ella har spreingievnið verður blandað.

F2.3 Spillivatn og regnvatn

Nógv regnvatn kann seta úr lendinum omanfyri gamla og nýggja grótbrotið. Umráðandi er, at hetta ikki sleppur at renna oman í grótbrotini, og síðani verða dálkað av dusti frá boring og spreinging.

Roknað verður við, at spillvatn frá grótbrotinum inniheldur leivdir frá spreingievni, sum nitratsambondum og oljuleivdum, dustpartiklar og kaðalleivdir frá boring og spreinging. Mett verður, at nøgðin av borispønum og –dusti verður umleið 2.500 tons. Harafturat kann roknast við, at nógv tilfar verður elt upp úr lendinum frá arbeiðsmaskinum (gravimaskinum og flutningsførum). Ætlanin er at leiða hetta í ein botnfellingarbrunn við brotmunnan, og haðani oman á bakkan niðanfyri brotmunnan. Evjan verður koyrd á góðkent tyrvingarpláss.

Grótbrotini tilsaman verða upp til 125.000 m² og Umhvørvisstovan metir at tilrenningarøkið omanfyri grótbrotini er umleið 300-400.000 m². Umráðandi er at avmarkað nøgðirnar av vatni, sum verða dálkaðar við at veita omanávatn burtur ella á annan hátt at tryggja, at tað ikki verður dálkað.

Sambært kunngerð nr. 111 frá 2009 um spillivatn, skal spillivatn ikki leiðast út í løkir, áir, veitir, vøtn, strond, fjøru o.tíl. Spillivatn er vatn, sum á einhvønn hátt er dálkað, og sum ikki kann roknast sum regnvatn. Spillivatnsskipanir skulu í størst móguligan mun halda evnum og tilfari aftur og annars reinsast og haldast við líka eftir tørvi. Spillvatnið skal reinsast og síðani leiðast burtur í lokaðari skipan út á sjógv, soleiðis at munnin á leiðingini altíð er ein metur undir. Í §11, stk. 2 er møguleiki til at geva undantak til, at spillvatnsleiðingar ikki skulu vera ein metur undir á hægstu fjøru, um serlig viðurskifti tala fyri hesum. Kunngerðin fevnir um kommunalu ábyrgdina at burturleiða spillvatn frá húsarhaldum, virkjum, festum økjum o.ø.

Í hesari viðgerðini er spillvatn, dálkað vatn, sum stavar frá virkseminum at framleiða grót í grótbrotinum. Umhvørvisstovan tekur til eftirtektar, at Tórshavnar havn ikki metir, at tað er ráðiligt at leggja spillvatnsleiðing so langt út, at munnin á leiðingini altíð er ein metur undir sjóvarmálanum, men kravt verður, at munnin verður lagdur so nær sjóvarmálanum, sum tað er tekniskt móguligt og fíggarliga ráðiligt, tó soleiðis at fólk og fæ ikki kunnu koma til munnan. Grundgevingin er, at talan er um brimpláss, har lutfalsliga stór iløga skal gerast, fyri at fáa leiðingina at liggja, serliga um veturin.

Talan er um reinsað framleiðsluvatn, sum sambært upplýsingunum í málinum ikki inniheldur heilsuskaðilig evni. Harafturat er virkseimið tíðaravmarkað, liggur lutfalsliga langt burtur frá alfara vegi, og væl av streymi er fram við landi. Tó eigur Tórshavnar havn at umhugsa, um tað er gjørligt at hava eina summarstöðu og eina vetrarstöðu til munnan á spillvatnsleiðingini, soleiðis at hellan ikki verður dálkað óneyðugt.

Treytir verða settar til røkt av reinsiskipanum og til innihaldið av evnum og olju í spillvatni.

F2.4 Útlát til luft

Mesta útlátið frá virkseminum er dust frá boring og spreinging, umframt roykur frá arbeiðsmaskinum og roykur frá spreinging. Nøgðin av dusti frá boring veldst um tal, long og tvørmát av boriolum. Út frá upplýsingum um boriol, roknar Umhvørvisstovan við at boringin framleiðir millum tvey og trý túsund tons av spønum og dusti í alt. Borivognurin blæsur spønir og dust niður á lendið kring boriolið. Í turrveðri kunnu tey spjaðast við vindinum í mun til vindferðina og kornstøddina. Í vátveðri verður tilfarið fyri tað mesta helst liggjandi. Tá sprongt verður, endar helst ein stóur partur av dustinum niðri í grótbrotinum, og kann verða ført burtur sum illa dálkað og illlitt spillvatn.

Roykur frá spreinging kann innihalda CO, NO og NO₂, men roykur frá spreinging við emulsjón inniheldur lutfalsliga lítið av NO₂. Av tí at grótbrotið liggur so langt burtur frá bústøðum, verður roykurin tyntur nógv, áðrenn hann kemur hagar, umframt at tíðin, roykurin ávirkar, er lutfalsliga stutt hvørja ferð.

Treytir vera settar um at halda dustnøgðini niðri, so hetta ikki verður til skaða ella ampa fyri umhvørvið kring grótbrotið og grannar.

F2.5 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

Óljóð stavar frá boring og serliga frá spreinging og annars frá maskinum, gróttlesing og gróttflutningi. Næstu grannar er bústaðarøki á Hamrinum á Argjum, sum eru meira enn 2 km burturi. Av tí at ljóðtrýstið minkar skjótt við teininum millum keldu og móttakara, umframt at lendið og benið ber upp fyri, verður ikki mett, at óljóð frá virkseminum fer at órógva grannalagið á Argjahamri. Tó kunnu ristingar frá spreinging móguliga merkjast í næsta grannalagnum. Tórshavnar havn eigur at umhugsa, at kunna næsta grannalagið, áðrenn farið verður at spreingja.

Vanligar treytir settar til óljóð og ristingar, umframt treytir til spreinging.

F2.6 Burturkast

Burturkast kann vera húsarhaldslíknandi burturkast, innpakningur av ymiskum slag og spillolja, akkumulatorar og aðrir deilir av maskinum frá maskinum.

Treytir verða settar um, at handfaring av burturkasti er væl skipað, so serliga lætt burturkast ikki fer um hagan ella út á sjógv.